

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ОБДАРОВАНОЇ ДИТИНИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Інституту обдарованої
дитини НАПН України

Максим ГАЛЬЧЕНКО

«27» серпня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«Створення та реалізація освітніх програм для обдарованих дітей»

для підготовки здобувачів ступеня доктор філософії
в галузі знань А Освіта
зі спеціальності А1 Освітні науки
освітньо-наукова програма «Освіта та розвиток обдарованої особистості»

Київ
2025

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Створення та реалізація освітніх програм для обдарованих дітей» для підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, які навчаються за спеціальністю А1 Освітні науки, галузь знань А Освіта, освітньо-наукова програма «Освіта та розвиток обдарованої особистості». Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2025. 15 с.

Розробники: ПОЛІХУН Наталія Іванівна, кандидат педагогічних наук
ПОСТОВА Катерина Григорівна, кандидат психологічних наук

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні відділу інноваційних технологій в освіті обдарованих (протокол № 8 від «26» серпня 2025 р.).

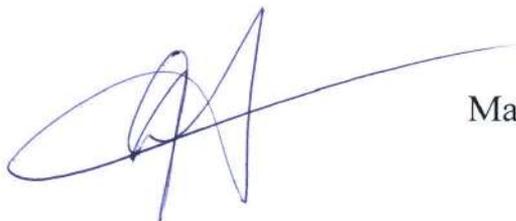
Завідувач відділу інноваційних технологій
в освіті обдарованих,
доктор педагогічних наук, професор

Микола ПІДДЯЧИЙ

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту обдарованої дитини НАПН України (протокол № 9 від «27» серпня 2025 р.).

Голова вченої ради

Максим ГАЛЬЧЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність освітньо- наукова програма рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань А Освіта	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність – А1 Освітні науки ОНП «Освіта та розвиток обдарованої особистості»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 4		2	-
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год. самостійної роботи студента – 5 год.		3	-
	Лекції		
	14 год.	-	
	Семінарські		
	16 год.	-	
	Практичні		
	-	-	
	Самостійна робота		
60 год.	-		
Вид контролю: залік			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 1:2.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни:

Ознайомити аспірантів з теорією та практикою створення та реалізації освітніх програм для обдарованих дітей. Сприяти опануванню технологією створення освітніх програм для обдарованих дітей та організаційними засадами щодо їх реалізації.

Завдання дисципліни:

Згідно з вимогами компоненту освітньо-наукової програми аспіранти повинні оволодіти наступними **компетентностями**:

Інтегральна компетентність

ІК-1. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі освітніх, педагогічних наук та/або дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні (ЗК):

ЗК-3. Здатність до формування, абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей / креативності при вирішенні дослідницьких і практичних завдань.

ЗК-6. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології в науково-педагогічній діяльності.

Спеціальні (СК):

СК-1. Здатність здобувати глибинні знання у галузі обдарованості / обдарованості особистості.

СК-3. Здатність розробляти і застосовувати методологію, визначати стратегію і план дій дослідження та моделювати, реалізовувати і розвивати процес вирішення нових наукових педагогічних проблем і задач в області обдарованості.

СК-4. Здатність створювати та управляти освітніми і професійно-педагогічними / творчими проєктами у галузі обдарованості / обдарованості особистості.

СК-8. Здатність здійснювати освітньо-наукову діяльність у сфері педагогіки та психології обдарованості на всіх освітніх рівнях.

СК-10. Здатність оволодівати професійними вміннями в роботі з обдарованими дітьми різних вікових категорій, надавати ефективні психолого-педагогічні послуги і толерантно ставитися до колег та обдарованих учасників освітнього процесу.

Очікувані програмні результати навчання (ПРН):

ПРН-3. Вміти здійснювати систематичний огляд, системний аналіз, креативний дослідницький синтез нових знань та складних ідей, їх критичне осмислення й усвідомлення для проведення педагогічних досліджень; вміти розробляти та реалізовувати проєкти, включаючи власні дослідження, які дають

можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання і професійну практику та розв'язати значущі педагогічні проблеми; володіти навичками вирішення наукових і/або освітніх проблем на міжнародному рівні; вміти ініціювати інноваційні комплексні проекти; вміти приймати стратегічні рішення; оцінювати ризики; виявляти лідерство та повну автономність і відповідальність під час їх реалізації.

ПРН-6. Вміти застосовувати глибинні знання зі спеціальності А1 Освітні науки в сфері освіти та розвитку обдарованої особистості, за якою здобувач вищої освіти проводить дослідження; засвоювати основні концепції в практичній педагогічній діяльності, вирішувати теоретичні і практичні проблеми; оволодіти термінологією з досліджуваного наукового напрямку.

ПРН-8. Вміти розробляти і управляти освітніми і професійно-педагогічними проектами зі спеціальності А1 Освітні науки в сфері освіти та розвитку обдарованої особистості.

ПРН-9. Вміти вибирати і доречно використовувати теоретичні (якісні) і релевантні критеріям і показникам емпіричні методи педагогічного дослідження; застосовувати методи діагностики обдарованості, статистичної обробки емпіричних даних; вибирати або створювати ефективні методики емпіричного педагогічного дослідження відповідно до критеріальних показників наукової розвідки у сфері обдарованості.

ПРН-13. Вміти виявляти гнучкість у пристосуванні до трансформаційних процесів у професійно-педагогічній сфері, проявляючи адаптивні стратегії і тактики професійної поведінки, переосмислюючи традиційні та застосовуючи в оптимальному поєднанні усталені й інноваційні підходи; виявляти готовність і спроможність викладати, стажуватися в іншому закладі вищої освіти на території України чи поза її межами, без відрахування чи звільнення з основного місця навчання.

3. Інформаційний обсяг вибіркової дисципліни

Тема 1. Освітні програми для обдарованих дітей

Проблеми диференціації шкільної освіти; ефект інверсії обдарованості, елективна диференціація дітей та необхідність розвитку інтелектуальних ресурсів усіх дітей; особливості навчання обдарованих дітей та сучасні уявлення щодо методів їхнього інтелектуального розвитку; новаторський, динамічний характер освітніх програм для обдарованих дітей та основні задачі, які вони вирішують; місія, загальні цілі і цінності освітньої програми з розвитку обдарованості, їхня відмінність від загальноосвітніх програм; освітні програми для обдарованих дітей в історичному ракурсі; узгодження практики програмування з концепціями обдарованості; освітні програми закладів спеціалізованої освіти наукового спрямування.

Тема 2. Зміст освітніх програм для обдарованих дітей

Типологія та класифікація освітніх програм для обдарованих дітей; профільна спрямованість освітніх програм для обдарованих дітей; особливості змісту інтегрованої освітньої програми наукового спрямування (STEM, STEAM та ін.); формулювання мети і завдань освітньої програми; складові освітньої програми; суб'єкти розроблення та реалізації освітніх програм для обдарованих дітей; вимоги до здобувачів освітніх програм; компетентнісний підхід до формування змісту освітньої програми; вимоги до обов'язкових результатів навчання; формулювання результатів навчання відповідно до вимог державних стандартів базової середньої освіти; оцінювання результатів навчання; види оцінювання; інструменти оцінювання.

Тема 3. Створення освітніх програм для обдарованих дітей

Теоретико-методичні засади створення освітніх програм для обдарованих дітей; організаційні стратегії створення освітніх програм для обдарованих дітей; алгоритм створення освітньої програми для обдарованих дітей; партнерська участь у створенні освітньої програми; основні задачі робочої/авторської групи з розроблення освітньої програми; аналіз соціального замовлення; визначення структури, освітньої програми, загального обсягу навчального навантаження; форми організації освітнього процесу; формулювання змісту і результатів освітньої програми для обдарованих дітей; обґрунтування навчального плану; розроблення методичного супроводу для реалізації освітньої програми; опис та інструменти внутрішнього забезпечення якості навчання; компоненти інклюзії в освітній програмі для обдарованих дітей.

Тема 4. Реалізація освітніх програм для обдарованих дітей

Порядок затвердження та введення в дію освітньої програми; участь стейкхолдерів у реалізації програми; інфраструктурні, кадрові, ресурсні умови реалізації освітньої програми; планування та організація освітнього процесу; інформаційне та навчально-методичне забезпечення; матеріально-технічне забезпечення освітньої програми; кадрове забезпечення освітньої програми; організаційно-методичне забезпечення освітньої програми; ресурсне забезпечення освітньої програми; додаткове фінансування програми; моніторинг результатів реалізації освітньої програми; оцінка ефективності освітньої програми для обдарованих дітей.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		л	с	п	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Освітні програми для обдарованих дітей	23	4	4	-	-	15
Тема 2. Зміст освітніх програм для обдарованих дітей	23	4	4	-	-	15
Тема 3. Створення освітніх програм для обдарованих дітей	23	4	4	-	-	15
Тема 4. Реалізація освітніх програм для обдарованих дітей	21	2	4	-	-	15
Всього годин	90	14	16	-	-	60

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Особливості підходів до диференціації навчання у вітчизняній та зарубіжній практиці	2
2.	Переваги та недоліки диференційованого навчання для обдарованих дітей	2
3.	Підходи до типології та класифікації освітніх програм для обдарованих дітей	2
4.	Мета, завдання основні компоненти та змістове наповнення освітніх програм для обдарованих дітей	2
5.	Створення освітньої програми для обдарованих дітей на основі алгоритму	4
6.	Особливості організації освітнього процесу в процесі реалізації освітніх програм для обдарованих дітей	2
7.	Особливості методичного, матеріального, кадрового забезпечення для реалізації програм для обдарованих дітей	2
	Разом	16

6. Теми практичних занять

Програмою курсу не передбачено.

7. Теми лабораторних занять

Програмою курсу не передбачено.

8. Самостійна робота

Завдання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Створення та реалізація освітніх програм для обдарованих дітей» зорієнтовані на поглиблення теоретичних знань та набуття практичних умінь здобувачів освіти у створенні освітніх програм та визначення оптимальних шляхів їх реалізації. Необхідність ознайомлення з досвідом створення та впровадження аналогічних програм в інших державах врахування переваг та недоліків їх реалізації та адаптація і можливість реалізації подібних програм в системі освіти нашої держави.

Завдання для самостійної роботи аспірантів відповідно до теми заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аналіз літературних джерел з проблеми диференціації шкільної освіти в вітчизняній та зарубіжній теорії та практиці (у формі таблиці)	5
2	Характеристика освітніх програм для обдарованих дітей з різних напрямів знань (порівняльна таблиця)	5
3	Використання концепцій обдарованості у створенні освітніх програм для обдарованих дітей (конспект)	5
4	Аналіз особливостей інтеграції освітніх програм у світовій практиці (STEM, STEAM та ін) (конспект)	5
5	Особливості компетентного підходу у створення освітніх програм для обдарованих дітей (модель)	5
6	Оцінка результатів навчання та ефективність інструментарію оцінювання якості реалізації освітніх програм для обдарованих дітей	5
7	Аналіз соціального замовлення на освітні програми для обдарованих дітей у обраному регіоні (порівняльна таблиця)	5
8	Підбір форм та методів для ефективної реалізації основних завдань освітньої програми для обдарованих дітей	5
9	Визначення особливостей організації освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами	5
10	Аналіз нормативно-законодавчих документів необхідних для реалізації програм для обдарованих дітей (таблиця)	5
11	Огляд навчально-матеріального забезпечення що може використовуватися в процесі реалізації програм для обдарованих дітей (конспект)	5
12	Аналіз інструментів оцінювання результатів освітніх програм для обдарованих дітей на конкретних прикладах (таблиця)	5
	Разом	60

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з навчальної дисципліни «Створення та реалізація освітніх програм для обдарованих дітей» – це вид науково-дослідної роботи аспіранта, яка відображає результати дослідницького пошуку та один з рівнів його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення основного змісту навчальної програми, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань передбачених навчальною дисципліною, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: виконане, в рамках робочої навчальної програми, теоретичне або практичне завдання, представлене у визначеній викладачем формі, виконане на основі отриманих знань в ході лекційних, семінарських та самостійних занять з окремої теми, блоку, змістового модуля, модуля або дисципліни.

Вид ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

– *творчий проект* (машинописний варіант, відеоряд у вигляді презентації у програмі PowerPoint), представляє зміст однієї з тем.

Структура творчого проекту – зміст, вступ, основна частина, висновки (проектне рішення, рекомендації), список використаних джерел, додатки. Один із додатків – Презентація у програмі PowerPoint.

Орієнтовна тематика творчих проектів визначається аспірантом і узгоджується з викладачем. Рекомендовані напрями:

1. Проект освітньої програми для обдарованих дітей соціально-гуманітарного напрямку.

2. Проект освітньої програми для обдарованих дітей природничо-наукового напрямку (STEM, STEAM та ін).

3. Проект освітньої програми для обдарованих дітей інженерно-конструкторського напрямку.

– *науковий реферат*

Структура наукового реферату – зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел.

Орієнтовна тематика наукових рефератів:

1. Задоволення інтелектуальних, соціальних та емоційних потреб обдарованих учнів через участь у спеціальних освітніх програмах.

2. Інтенсивні прискорені курси для учнів з розвиненими навчальними навичками.

3. Історичні етапи становлення і розвитку освітніх програм для обдарованих.

4. Програми наукових університетів для обдарованих.

– есе

Структура есе – вступ, основна частина, (розкриваються категорії: причина – наслідок; загальне – часткове; форма – зміст; часткове – ціле; постійна ознака – змінна ознака), заключення.

Орієнтовна тематика есе:

1. Як вберегти обдарованих від проявів відставання та збіднених навчальних навичок у результаті занадто простого і нудного для них навчального процесу? (розглянути питання в аспекті змісту освітніх програм для обдарованих).

2. Літні інтенсивні програми з поглибленого вивчення окремого навчального предмету – можливості, проблеми і перспективи.

3. Як освітні програми для обдарованих можуть сприяти формуванню здатності до автономного навчання за власною освітньою траєкторією?

4. Індивідуальне консультування високообдарованих учнів для використання додаткових навчальних можливостей освітніх програм.

У табл. 1 подано відповідно критерії та шкалу оцінювання ІНДЗ, виконані здобувачами освіти.

Таблиця 1

Критерії оцінювання наукового дослідження у вигляді творчого проекту / наукового реферату

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети і завдань дослідження	4
2.	Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності	4
3.	Доказовість висновків та власної позиції, науково обґрунтовані пропозиції щодо розв'язання проблеми в умовах вітчизняної системи освіти, визначення перспектив дослідження	4
4.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел, додатки (за необхідності))	4
5.	Розробка і захист наукового проекту з використанням презентації (PowerPoint)	4
Разом		20

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковою складовою яка оцінюється та враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень аспірантів з навчальної дисципліни «Створення та реалізація освітніх програм для обдарованих дітей».

10. Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи – розповідь, пояснення, бесіда, евристична бесіда, лекція, дискусія, інструктаж; наочні методи – ілюстрація, демонстрація, спостереження; практичні методи: вправи, дослідні роботи, проекти, тренінги; індуктивні та дедуктивні методи; репродуктивні методи; творчі методи.

Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності: опора на життєвий досвід; емоційно-морального стимулювання; симуляція; створення ситуації успіху; диспут.

11. Методи контролю

Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання, поточне оцінювання, залік.

12. Розподіл балів, які отримують аспіранти

Поточний контроль					Підсумковий контроль	Сума
T1*	T2	T3	T4	ІНДЗ**	Залік	
15***	15	15	15	20	20	100

Примітка.

*– T1, ..., T4 теми вивчення навчальної дисципліни.

**– індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ).

*** – максимальна сума балів, яку можна набрати за тему.

Оцінювання результатів навчання аспірантів здійснюється за 100-бальною шкалою, шкалою ECTS та національною шкалою.

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної шкали оцінювання у національну шкалу та європейську шкалу ECTS

Рейтингова оцінка здобувача	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Залік
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Основна література

1. Антонова О. Є Теоретичні та методичні засади навчання педагогічно обдарованих студентів / О. Є Антонова [монографія] – Житомир: Видавництво ЖДУ ім.І.Франка, 2007. – 472с.
2. Проект освітньої програми для закладів спеціалізованої освіти наукового спрямування / Н. І. Поліхун, К. Г. Постова, І. А. Сліпухіна, Л. В. Горбань. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. – 48 с.
3. Упровадження STEM-освіти в умовах інтеграції формальної і неформальної освіти обдарованих учнів: методичні рекомендації / Н. І. Поліхун, К. Г. Постова, І. А. Сліпухіна, Г. В. Онопченко, О. В. Онопченко. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2019. – 80 с. <https://lib.iitta.gov.ua/718661/>
4. Стратегії дослідницького пошуку: навчальний посібник / Н. І. Поліхун, І. А. Сліпухіна, К. Г. Постова, Л. В. Горбань; за заг. ред. М. С. Гальченка. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. – 144 с. <https://lib.iitta.gov.ua/728913/>
5. Основи наукових досліджень: робочий зошит / Н. І. Поліхун, К. Г. Постова, Г. В. Онопченко, О. В. Онопченко. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. – 72 с. <https://lib.iitta.gov.ua/728919/>
6. Розроблення та реалізація освітніх програм спеціалізованої освіти наукового спрямування : методичні рекомендації / Н. І. Поліхун, К. Г. Постова, І. А. Сліпухіна, Л. В. Горбань. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2021. – 68 с. <http://lib.iitta.gov.ua/729020/>
7. STEM/STEAM-освіта: від теорії до практики: методичний посібник / Н. І. Поліхун, К. Г. Постова, Г. В. Онопченко, О. В. Онопченко, І. М. Шевченко. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2023. – 121 с. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743852/>

14 Додаткова література

1. Бутурліна О. Філософсько-освітня рефлексія STEM-інновацій // Наукові записки Малої академії наук України: зб. наук. праць. – К. : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2017. – Вип.10. – С. 35-46.
2. Гончарова Н. Понятійно-категоріальний апарат з проблеми дослідження аспектів STEM-освіти // Наукові записки Малої академії наук України: зб. наук. праць. – К. : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2017. – Вип.10. – С. 104-114.
3. Горбань Л. Принципи та етапи розроблення освітньої програми спеціалізованої освіти наукового спрямування / Л.В.Горбань // Освіта та розвиток обдарованої особистості : щоквартальний науково-методичний журнал. – Київ : Інститут обдарованої дитини, 2020. – № 4 (79) / IV квартал /2020.– С.38-43.

4. Кабанець, М. М. (2014). Регіональні програми підтримки обдарованих школярів у Луганській області. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : зб. наук. пр. Вип. 36 (89). 473–481.
5. Лозова О.В. STEM-центр – інноваційний підхід організації навчання /О.В. Лозова // STEM-освіта – проблеми та перспективи : збірник матеріалів І Міжнародного науково-практичного семінару, м. Кропивницький, 28-29 жовтня 2016 р. / за заг. ред. О.С. Кузьменко та В.В. Фоменко. – Кропивницький : КЛА НАУ, 2016. – С. 67-70.
6. Патрикеева О.О. Навчальні програми – ефективний засіб формування STEM-грамотності / О.О.Патрикеева, В.В. Черноморець, М.В. Коваленко // Освіта. Технікуми, коледжі. No 2 (42). – 2017. – С. 32- 34.
7. Патрикеева О.О., Василяшко І.П., Лозова О.В., Горбенко С.Л. Упровадження STEM-освіти у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах України: методичний аспект. Рідна школа. 2017. № 9-10 (вересень-жовтень). С. 93-98.
8. Стрижак О. Є., Сліпучіна І. А., Поліхун Н. І., Чернецький І. С. STEM-освіта: основні дефініції // Інформаційні технології і засоби навчання.– К. : ПТЗН НАПН України, 2017. – Т. 62. – No 6. – С.16-33 – Режим доступу: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1753/1276WebofScience>
9. Тадеєв П. О. Обдарованість і творчість особистості: американський підхід : монографія / П. О. Тадеєв. – Т. : Навч. кн.-Богдан, 2008. – 240 с.
10. Li, Yeping, Ke Wang, Yu Xiao, and Jeffrey E. Froyd. 2020. “Research and Trends in STEM Education: A Systematic Review of Journal Publications.” *International Journal of STEM Education*. <https://doi.org/10.1186/s40594-020-00207-6>.
11. Dappen L., Isernhagen J. C. TeamMates: A Model to Support Mentoring in Rural Schools // *Journal of Research in Rural Education*.– 2002.– Vol. 17.– No. 3.– P. 154–161.
12. Hallström, Jonas, and Konrad J. Schönborn. 2019. “Models and Modelling for Authentic STEM Education: Reinforcing the Argument.” *International Journal of STEM Education* 6 (1). <https://doi.org/10.1186/s40594-019-0178-z>.
13. Fernandez A. T., Gay L. R., Lucky L. F., Gavilan M. R. Teacher perceptions of gifted Hispanic limited English proficient students // *Journal for the Education of the Gifted*. – 1998. – V. 21. – P. 335–351.
14. Hawkes M., Halverson P. Technology Facilitation in the Rural School: An Analysis of Options // *Journal of Research in Rural Education*.– 2002.– Vol. 17.– No. 3.– P. 162–170.
15. Stake J. E., Mares K. R. Science enrichment programs for gifted high school girls and boys: Predictors of program impact on science confidence and motivation // *Journal of Research in Science Teaching*. – 2001. – V. 38. – P. 1065–1088.

16. Stake J. E., Mares K. R. Science enrichment programs for gifted high school girls and boys: Predictors of program impact on science confidence and motivation // Journal of Research in Science Teaching. – 2001. – V. 38. – P. 1065–1088.

17. VanTassel-Baska J. Excellence in educating gifted and talented learners. – Denver: Love, 1997. – 239 p.

15. Інформаційні ресурси

1. Sciencebuddies (ресурс понад 1200 дослідницьких проєктів з різних галузей знань). – Режим доступу: <https://www.sciencebuddies.org/science-fair-projects/science-projects#browseallprojects>

2. Концепція «Нова українська школа». – Режим доступу: <http://mon.gov.ua/Новини%202016/12/05/konczepczyia.pdf>.

3. Web-STEM-школа. – Режим доступу: <http://yakistosviti.com.ua>

4. Національний центр «Мала академія наук України». – Режим доступу: <http://man.gov.ua/ua>

5. Методичні рекомендації щодо впровадження STEM-освіти у загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах України. . [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/56880/

6. Сучасні технології в освіті (імерсивні технології, STEM-освіта, змішане навчання), корисні матеріали, практичні онлайн-інструменти і ресурси. – Режим доступу: https://educationpakhomova.blogspot.com/2022/01/stem-risingstem.html?sref=fb&fbclid=IwAR0W7WCh0eBGCFn9UPgKsk8YHFR6DrlZ132za_vbkYNP_VKZsZ81CauwGd8

7. Юрків Р.С. «Шкільна STEM і STEAM-освіта. Чому вона така популярна?». – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/stattya-shkilna-stem-i-steam-osvita-chomu-vona-taka-populyarna-171479.html>

16. Запитання для підготовки до заліку

1. Основні підходи до диференціації шкільної освіти, особливості освіти для обдарованих дітей.

2. Особливості навчання обдарованих дітей та сучасні уявлення щодо методів їхнього інтелектуального розвитку.

3. Освітні програми для обдарованих дітей їх мета та завдання.

4. Відмінність програм для обдарованих дітей від загальноосвітніх програм.

5. Аналіз освітніх програми для обдарованих дітей в історичному ракурсі.

6. Освітні програми закладів спеціалізованої освіти наукового спрямування.

7. Типологія та класифікація освітніх програм для обдарованих дітей.

8. Профільна спрямованість освітніх програм для обдарованих дітей.

9. Особливості змісту інтегрованої освітньої програми наукового спрямування (STEM, STEAM та ін).

10. Формулювання мети і завдань освітньої програми.
11. Складові освітньої програми.
12. Суб'єкти розроблення та реалізації освітніх програм для обдарованих дітей.
13. Вимоги до здобувачів освітніх програм для обдарованих дітей.
14. Компетентнісний підхід до формування змісту освітньої програми для обдарованих дітей.
15. Вимоги до обов'язкових результатів навчання освітньої програми для обдарованих дітей.
16. Оцінювання результатів навчання; види оцінювання; інструменти оцінювання освітньої програми для обдарованих дітей.
17. Теоретико-методичні засади створення освітніх програм для обдарованих дітей.
18. Організаційні підходи щодо створення освітніх програм для обдарованих дітей.
19. Алгоритм створення освітньої програми для обдарованих дітей.
20. Партнерська участь у створенні освітньої програми для обдарованих дітей.
21. Основні задачі робочої/авторської групи з розроблення освітньої програми для обдарованих дітей.
22. Аналіз соціального замовлення на результати освітньої програми для обдарованих дітей.
23. Структура освітньої програми, загальний обсяг навчального навантаження освітньої програми для обдарованих дітей.
24. Формулювання змісту і результатів освітньої програми для обдарованих дітей.
25. Обґрунтування навчального плану, розроблення методичного супроводу для реалізації освітньої програми для обдарованих дітей.
26. Інструменти внутрішнього забезпечення якості навчання.
27. Компоненти інклюзії в освітній програмі для обдарованих дітей.
28. Порядок затвердження та введення в дію освітньої програми для обдарованих дітей.
29. Інфраструктурні, кадрові, ресурсні умови реалізації освітньої програми для обдарованих дітей.
30. Інформаційне та навчально-методичне, матеріально-технічне, кадрове, організаційно-методичне забезпечення реалізації освітньої програми для обдарованих дітей.
31. Моніторинг результатів реалізації освітньої програми для обдарованих дітей.